

دیالیز چیست ؟

تهیه و تنظیم:

هایده عباسی

کارشناس مسئول بیماریهای خاص

سر این سوندها در سطح پوست بیمار قرار دارد و بدلیل احتمال خونریزی و عفونت محل آن، جهت دیالیز دائم از آن استفاده نمی شود.

ب) برای بیمارانی که نیاز به همودیالیز طولانی مدت و دائم دارند اقدام به ایجاد فیستول داخلی می کنند. در این روش از طریق یک عمل جراحی بین شریان و ورید مجاور آن در نقاطی از بدن بیمار بسته به وضعیت عروق وی، توسط جراح ارتباطی به شکل یک سوراخ ایجاد می شود که موجب جاری شدن خون شریانی در ورید شده که پس از مدتی سبب برجستگی و بزرگ شدن وریدهای محل ایجاد ارتباط خواهد شد. در هر نوبت دیالیز با وارد کردن سوزنهای مخصوص داخل این وریدهای شریانی شده بیمار به دستگاه همودیالیز وصل و تصفیه خون وی صورت می پذیرد.

ذکر این نکته ضروری است که دیالیز قسمتی

دیالیز در معنای لغوی اشاره به تصفیه یا فیلتره شدن دارد و یک فرآیند موقت یا دائمی است که بطور مکانیکی و مصنوعی فعالیت‌های کلیه را انجام می‌دهد. دیالیز برای تصفیه خون از مقادیر زیاد دارو یا مایعات، مواد دفعی سمی حاصل از فعالیت بدن و برای حفظ تعادل آب و الکترولیت‌های بدن صورت می‌گیرد.

شایع‌ترین علل درمان با دیالیز عبارتند از:

- نارسائی حاد و مزمن کلیه که بدلیل سایر بیماری‌های فرد نظیر دیابت، بیماری‌های قلبی و عروقی (فشارخون) و... ایجاد می‌شود.
- افزایش میزان پتاسیم خون (هایپرکالمی) که علت آن ناتوانی کلیه هادر دفع پتاسیم بوده و نتیجه آن اسیدوز و تخریب بافت‌های بدن می‌باشد.
- مسمومیت حاد با بعضی داروها نظیر آسپیرین، متانول، فنوباریتال و بعضی از انواع آنتی بیوتیک‌ها.

*** انواع دیالیز:**

دیالیز به دو صورت می‌تواند انجام گیرد:

۱. دیالیز صفاقی

۲. همودیالیز

۱) در دیالیز صفاقی مایع دیالیز از طریق سوند مخصوصی بطور مستقیم از طریق پرده صفاقی (پرده عضلانی محافظ حفره شکم) داخل حفره شکم می‌شود و در این حالت بافت‌های بدن نقش صافی‌های تصفیه خون از مواد سمی زائد را ایفا می‌کند. در این روش مایع دیالیز برای مدت زمان معینی که قبلاً تعیین شده در حفره شکم باقی مانده و سپس خارج می‌شود و بدین ترتیب مایع اضافی بدن بیمار و سموم به همراه محلولی که از صفاق خارج می‌گردد از بیمار گرفته می‌شود.

۲) همودیالیز

از نظر لغوی «همو» به معنی خون و همودیالیز اشاره به تصفیه خون از سموم و مواد زائد و آب اضافی بدن بیمار دارد.

در این روش که در کشور ما نوع متداول دیالیز می‌باشد جریان خون بیمار بوسیله یک شانت به یک دستگاه مکانیکی منتقل می‌شود و پس از تصفیه خون از مواد سمی زائد توسط دستگاه، مجدداً به داخل بدن بازگردانده می‌شود. در روش همودیالیز برای دستیابی به جریان خون بیمار بسته به وضعیت وی در مسیر عروق بدن ارتباطی بین بین ورید و شریان بطور موقت یا دائم ایجاد می‌کنند.

الف) در روش موقت که «شالدون» نامیده می‌شود سوند مخصوصی تحت بیحسی موضعی، بنابه تشخیص جراح در ناحیه ای از بدن که دسترسی عروق راحت تر است قرار داده شده و دیالیز از طریق آن انجام می‌شود.

(۱) شانت shunt: ارتباط غیرطبیعی و مصنوعی که بین ورید و شریان برای تغییر جریان خون و برای انجام همودیالیز انجام می‌شود.

